

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

1 maximumscore 1

(Hij was aan de macht gekomen) door zich voor te doen als de broer van Cambyses / door een staatsgreep te plegen.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

2 maximumscore 2

- a. Intaphrenes verminkt (de gezichten van) de bedienden 1
 - b. Darius denkt dat Intaphrenes (tegen hem) in opstand wil komen 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

3 maximumscore 1

In het Grieks is ἤθελε de persoonsvorm van de hoofdzin en in de vertaling is 'wilde' de persoonsvorm van een bijzin / vertaald alsof het een participium is.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

4 maximumscore 1

(τοῖσι) ἐπαναστάσι (τῷ μάγῳ) (regel 4)

5 maximumscore 1

(τὸν) βασιλέα γυναικὶ μίσησθαι (regel 7-8)

Opmerkingen

- Niet fout rekenen wanneer 'φάμενοι (regel 7)' aan het antwoord is toegevoegd.
- Niet fout rekenen wanneer als antwoord is gegeven '(ἦν) γυναικὶ τυγχάνη μισγόμενος βασιλεύς (regel 5)'
- Wanneer als antwoord is gegeven '(ἦν) μὴ γυναικὶ τυγχάνη μισγόμενος βασιλεύς (regel 5)', geen scorepunt toekennen.

6 maximumscore 2

- a. In regel 2 gaat het om de/een opstand van de zeven (Darius, Intaphrenes en vijf anderen) / om de opstand tegen de Magiër 1
 - b. In regel 18 gaat het om de/een (vermeende) opstand van Intaphrenes / tegen Darius 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> Dit komt niet overeen, want Darius kreeg medelijden met haar Of woorden van overeenkomstige strekking. (ποιεῖσα δὲ αἰεὶ τὸν τοῦτο τὸν Δαρεῖον ἔπεισε) οἰκτῖραί (μιν) (regel 20-21) 	1 1
8	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> Een broer staat verder van een vrouw af dan haar kinderen Een broer is een vrouw minder dierbaar dan haar echtgenoot Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
9	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> a. πατρὸς (δὲ) καὶ μητρὸς οὐκέτι μεν ζώντων (regel 30-31) b. εἰ δαίμων ἐθέλοι (regel 29) 	1 1
10	B	
11	maximumscore 1 ringcompositie	

Tekst 2

12	maximumscore 1 τις (regel 2)	
13	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> De Grieken beschouwen het als iets wat vermeden moet worden Xerxes beschouwt het als een (onmisbare) voorwaarde voor (militair) succes Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
14	maximumscore 1 χίλιοι (regel 12)	
15	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> a. (λόγους) δουλοσύνην (φέροντας τῇ Ἑλλάδι) (regel 9) b. τὰ σὰ φρονέωσι (regel 10) 	1 1
<p><i>Opmerking</i> <i>Niet fout rekenen wanneer bij b. als antwoord is gegeven</i> <i>‘σοὺς δέξονται λόγους (δουλοσύνην φέροντας τῇ Ἑλλάδι) (regel 8-9)’.</i></p>		
16	maximumscore 1 (de ingressieve) aoristus (die het beginpunt van een handeling aangeeft). Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
17	D	
18	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Jij bent koning van de Spartanen geweest De koning van de Spartanen moet het dubbele presteren De Spartanen zijn opgewassen tegen de vijanden in een verhouding van 1:10 	1 1 1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Niet fout rekenen wanneer de drie stappen in een andere volgorde zijn genoteerd.</i>	
19	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> a. (optativus) potentialis / optativus met ἄν b. παρὰ τὴν ἑωυτῶν φύσιν (regel 29) c. ἀνειμένοι (δὲ) ἐς τὸ ἐλεύθερον (regel 30-31) 	1 1 1
	<i>Opmerkingen</i>	
	– Niet fout rekenen wanneer bij b. als antwoord is gegeven ‘παρὰ τὴν ἑωυτῶν (regel 29)’.	
	– Niet fout rekenen wanneer bij c. als antwoord is gegeven ‘ἀνειμένοι (regel 30)’.	
20	maximumscore 1 αὐχέετε (regel 23)	
21	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> (Εἰ δὲ) ἀναγκαίη (εἴη) (regel 45-46) μέγας τις ὁ ἐποτρύνων ἀγών (regel 46) 	1 1
22	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> a. dan mannen b. van (alle) mannen 	1 1
23	maximumscore 1 van hun gehoorzaamheid aan / ontzag voor de wet Of woorden van overeenkomstige strekking.	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Wanneer als antwoord is gegeven ‘omdat ze gezamenlijk vechten’, geen scorepunt toekennen.</i>	
24	maximumscore 1 dwingen/aansporen/bevelen Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Opmerking vooraf

Een praesens historicum mag met een o.t.t. of een o.v.t. worden vertaald.

Kolon 25

25 **maximumscore 2**

Τὸν δὲ Ἀρίστων ἔκνιζε ἄρα τῆς γυναικὸς ταύτης ἔρωσ.

(En de) liefde voor die vrouw / (En het) verlangen naar die vrouw kwelde Ariston

Niet fout rekenen: Ariston werd gekweld door (de) liefde voor die vrouw τῆς γυναικὸς ταύτης van die vrouw

0

Kolon 26

26 **maximumscore 1**

Μηχανᾶται δὴ τοιάδε·

Hij verzon (dus/nu) (ongeveer) het volgende / dit

Kolon 27

27 **maximumscore 2**

αὐτός τε τῷ ἐταίρῳ (kolon 28) ὑποδέκεται

(en) zelf beloofde hij aan de/zijn vriend

αὐτός niet vertaald

1

ὑποδέκομαι elke andere betekenis dan 'beloven' of een synoniem daarvan

0

Kolon 28

28 **maximumscore 2**

τοῦ ἧν ἡ γυνὴ αὕτη

van wie die vrouw was / wiens vrouw zij was / van wie zij de vrouw was

ἡ γυνὴ αὕτη de vrouw zelf / dezelfde vrouw

1

Kolon 29

29 **maximumscore 1**

δωτίνην δώσειν

als geschenk te (zullen) geven

Vraag	Antwoord	Scores
30	<p>Kolon 30 maximumscore 2 τῶν ἐωυτοῦ πάντων ἕν, één (ding) van al zijn (eigen) bezittingen / één ding van al(les) wat van hem(zelf) was</p>	
	τῶν ἐωυτοῦ πάντων niet vertaald als genitivus bij ἕν	0
	πάντων van allen	0
	ἕν niet vertaald als lijdend voorwerp bij δώσειν (kolon 29)	0
31	<p>Kolon 31 maximumscore 2 τὸ ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος ἔληται, wat hij / die (vriend) zelf zou kiezen / koos</p>	
	αὐτὸς niet vertaald	1
	ἔληται hij nam (voor zichzelf)	1
	ἔληται niet vertaald als vorm van αἰρέομαι	0
32	<p>Kolon 32 maximumscore 1 καὶ τὸν ἑταῖρον (kolon 33) ἐκέλευε en hij beval zijn/de vriend</p>	
33	<p>Kolon 33 maximumscore 2 ἐωυτῷ ὡσαύτως τὴν ὁμοίην διδόναι. op dezelfde wijze / evenzo aan hem(zelf) ook een geschenk te geven</p>	
34	<p>Kolon 34 maximumscore 2 Ὅ δὲ οὐδὲν φοβηθεὶς ἀμφὶ τῇ γυναικί, (En) omdat hij helemaal niet bang was om/vanwege zijn/de vrouw</p>	
	οὐδὲν niet	1
	φοβέομαι elke andere betekenis dan 'bang zijn' of een synoniem daarvan	0
	φοβηθεὶς hoewel hij bang was	0

Vraag	Antwoord	Scores
35	<p>Kolon 35 maximumscore 2 ὄρέων ἐοῦσαν καὶ Ἀρίστωνι γυναῖκα, omdat hij zag dat ook Ariston een vrouw had</p> <p>Niet fout rekenen: omdat hij zag dat er ook voor/aan Ariston een vrouw was ὄρέων niet vertaald als werkwoordsvorm van ὀρέω ὄρέων hoewel hij zag Wanneer ook φοβηθεῖς in kolon 34 met hoewel vertaald is, hier niet meer aanrekenen.</p>	<p>0 0</p>
36	<p>Kolon 36 maximumscore 1 καταινέει ταῦτα· keurde hij dat / die dingen goed</p> <p>Niet fout rekenen: καταινέω beloven καταινέω elke andere betekenis dan 'goedkeuren/beloven' of een synoniem daarvan</p>	<p>0</p>
37	<p>Kolon 37 maximumscore 2 ἐπὶ τούτοις δὲ ὄρκους ἐπήλασαν. (en) zij legden daarover/daarbij/daarop een eed / eden af</p> <p>Niet fout rekenen: ἐπὶ τούτοις wegens die dingen Niet fout rekenen: ἐπὶ τούτοις op die voorwaarden ἐπὶ τούτοις onmiddellijk daarna ἐπὶ τούτοις bij hen ἐπήλασαν niet vertaald als 3e persoon meervoud</p>	<p>1 0 0</p>
38	<p>Kolon 38 maximumscore 2 Μετὰ δὲ αὐτός τε ὁ Ἀρίστων ἔδωκε τούτο, ὃ τι δὴ ἦν, (En) daarna gaf Ariston zelf dat(gene) wat het dan ook was</p> <p>αὐτός niet vertaald Wanneer ook in kolon 27 en/of 31 hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van twee scorepunten. ἔδωκε niet vertaald als vorm van δίδωμι</p>	<p>1 0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 39		
39	maximumscore 2 τὸ εἴλετο τῶν κειμηλίων τῶν Ἀρίστωνος ὁ Ἄγητος, wat Agetos koos / had gekozen uit/van de kostbaarheden van Ariston	
	εἴλετο nam (voor zich)	1
	εἴλετο niet vertaald als vorm van αἰρέομαι	0
Kolon 40		
40	maximumscore 2 καὶ αὐτὸς τὴν ὁμοίην ζητέων φέρεσθαι παρ' ἐκείνου, en toen hij zelf ook een geschenk probeerde te verkrijgen van hem	
	Niet fout rekenen: ζητέω zoeken	
	αὐτὸς niet vertaald	1
	Wanneer ook in kolon 27 en/of 31 en/of 38 hier opnieuw aanrekenen tot een maximum van twee scorepunten.	
	ζητέω onderzoeken	1
	ζητέων hoewel hij probeerde	0
Kolon 41		
41	maximumscore 2 ἐνθαῦτα δὴ τοῦ ἐταίρου τὴν γυναῖκα ἐπειράτο ἀπάγεσθαι. toen (nu) probeerde hij de vrouw van zijn vriend weg te voeren	
	ἐνθαῦτα daar	1
	πειράομαι elke andere betekenis dan 'proberen' of een synoniem daarvan	0
Kolon 42		
42	maximumscore 2 Ὅ δὲ (kolon 43) τὰ ἄλλα ἔφη καταινέσαι· (Maar/En) hij zei dat hij (al) het andere / alle andere / de andere dingen had goedgekeurd / goedkeurde	
	Niet fout rekenen: καταινέσαι dat hij had beloofd / beloofde	
	ἄλλα niet vertaald als vorm van ἄλλος	0
	καταινέσαι niet vertaald als afhankelijk van ἔφη	0
	καταινέω elke andere betekenis dan 'goedkeuren/beloven' of een synoniem daarvan	0

Vraag	Antwoord	Scores
Kolon 43		
43	maximumscore 2 πλὴν τούτου μούνου behalve dat/dit ene / dat alleen	
	behalve haar alleen	1
	behalve hem alleen	0
Kolon 44		
44	maximumscore 2 ἀναγκαζόμενος μέντοι τῷ τε ὄρκῳ καὶ τῆς ἀπάτης τῇ παραγωγῇ maar omdat hij gedwongen werd/was door de eed en de misleiding	
	ἀναγκαζόμενος hoewel hij gedwongen werd	0
Kolon 45		
45	maximumscore 1 ἀπίει ἀπάγεσθαι. stond hij toe haar weg te voeren	
	Niet fout rekenen: stond hij toe dat ze weggevoerd werd	

Bronvermeldingen

tekst 1	Herodotus, Historiën 3.118-119
tekst 2	Herodotus, Historiën 7.102-104
tekst 3	Herodotus, Historiën 6.62
vraag 7	mainlesson.com; The Baldwin Project; Bringing Yesterday's Classics to Today's Children
vraag 9	Sophocles, Antigone 909-912